คุณภาพรายงานทางการเงินสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ

Factors Affecting Quality of Financial Reporting of The Secondary Educational Service Area Office Samut Prakan

อุไร ศรีดำ
สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Urai Sridame
E-mail: 6514991014@rumail.ru.ac.th
Faculty of Business Administration Program in Accounting
Ramkhamhaeng University
Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ปัจจัยได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่การเงินและบัญชีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ จำนวน 410 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่การแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้สถิติการทดสอบแบบt-test แบบสถิติความแปรปรวนทางเดียว (One - Way ANOVA) และสถิติถดถอยพหุคุณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่การเงินและบัญชีของสำนักงานเขตพื้นการศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20 – 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาการบัญชี ตำแหน่งงานคือ เจ้าพนักงานและบัญชีปฏิบัติงาน และมีประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่ทำงานมาแล้ว 5 ปี

ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐโดยภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.57) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ($\overline{X}$ = 4.65) และคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านความเข้าใจได้ ($\overline{X}$ = 4.75)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า (1) ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่การเงินและบัญชีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล เกี่ยวกับ ระดับการศึกษา, สาขาที่จบ, ตำแหน่ง, ประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (2) ปัจจัยความรู้ความสามารถในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ด้านกิจกรรมการกำกับติดตามผลงาน ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชี ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05(3)ปัจจัยความรู้ความสามารถในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ด้านการควบคุมภายในรองลงมาคือด้านทักษะวิชาชีพจรรยาบรรณของนักบัญชี ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านความเข้าใจได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05(4)ปัจจัยความรู้ความสามารถในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ด้านกิจกรรมการกำกับติดตามผลงาน รองลงมาคือด้านกิจกรรมการควบคุมภายใน และด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (5) ปัจจัยความรู้ความสามารถในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ด้านกิจกรรมการกำกับติดตามผลงาน ด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านความเชื่อถือได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05(6) ปัจจัยความรู้ความสามารถในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ด้านกิจกรรมการกำกับติดตามผลงาน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในและด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชี ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Abstract

The purpose of this study is to improve the financial reporting quality of the *Secondary Educational* Service *Area* Office *Samut Prakan*. Factors include personal factors, knowledge, capabilities, and understanding of State Accounting Standards. By using sample group, 410 teachers and educational staff in the financial and accounting department of the *Secondary Educational* Service *Area* Office *Samut Prakan*. Using the questionnaire as a tool for collecting data. The statistics used in the analysis include the distribution of frequency, percentage, average and standard deviation. Hypothesis testing used t-test statistics. One-way variance statistic (One-Way ANOVA) and multiple regression analysis (Multiple Regression Analysis).

According to the research results, the teachers and educational staff in the financial and accounting department of the *Secondary Educational* Service *Area* Office *Samut Prakan* are mostly

women aged between 20 and 30 years who have completed a bachelor's degree in accounting. The job positions are staff and operational accountants, with mostly five years of work experience.

The knowledge, skills, and understanding factors in the General Accounting Standards were the most commented ($\bar{x}$ = 4.57) when considered as the most average, the most median was the understanding of the State Accounting Standard ($\bar{x}$ = 4.65) and the quality of the financial reporting of the *Secondary Educational* Service *Area* Office. The overall picture was the most ($\bar{x}$ = 4.26) When considered as a median, it was found that the best median is the understandable side ($\bar{x}$ = 4.75)

The assumption test found that (1) the teachers and educational staff in charge of finance and accounting of the *Secondary Educational* Service *Area* Office *Samut Prakan* had different personal factors regarding their level of education, graduation, position, and work experience. This influenced the quality of the financial report of the *Secondary Educational* Service *Area* Office *Samut Prakan*, which varied statistically significantly at 0.05 levels. (2) Knowledge Factors in State Accounting Standards, Activities, Monitoring, Information and Communication, and Professional and Professional Skills of Accountants, which have an impact on the quality of the financial reporting of the *Secondary Educational* Service *Area* Office *Samut Prakan* at a statistically significant level of 0.05. (3) The Internal Control Knowledge Factor in the State Accounting Standards is an area of professional literacy of an accountant that has an impact on the quality of the financial reporting of the *Secondary Educational* Service *Area* Office *Samut Prakan*. The understanding is statistically significant at level 0.05. (4) Knowledge Factors in the State Accounting Standards. Subsidiary performance monitoring activities include internal control activities and understanding of the state accounting standards that have an impact on the quality of the financial reporting of the *Secondary Educational* Service *Area* Office *Samut Prakan*, the decision-making relevance at a statistically significant level of 0.05. (5) Knowledge Factors in State Accounting Standards, Activities, Performance Tracking, Understanding of State Accountancy Standards and Professional and Literary Skills of Accountants, which influenced the quality of the financial reporting of the *Secondary Educational* Service *Area* Office *Samut Prakan*, the reliability aspect, with a statistically significant level of 0.05. (6) Knowledge Factors in State Accounting Standards, Performance Monitoring Activities, Internal Control Environment, and Professional Skills and Eligibility of Accountants, which have an impact on the quality of the financial reporting of the Office of the *Secondary Educational* Service *Area* Office *Samut Prakan*. Comparable. Statistically significant at level 0.05

Keywords : Factors Affecting Quality of Financial Reporting

บทนำ

การทุจริตในสังคมไทยระหว่างช่วงเวลากว่าทศวรรษ ส่งผลเสียต่อประเทศอย่างมหาศาล และเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ในทุกมิติ รูปแบบการทุจริตจากเดิมที่เป็นทุจริตทางตรงไม่ซับซ้อน อาทิ การรับสินบน การจัดซื้อจัดจ้าง ในปัจจุบันได้ปรับเปลี่ยนเป็นการทุจริตที่ซับซ้อนมากขึ้นตัวอย่างเช่น การทุจริตเชิงนโยบาย การทุจริตข้ามแดนข้ามชาติ ซึ่งเชื่อมโยงไปสู่อาชญากรรมอื่น ๆ มากมายและส่งผลกระทบทางลบในวงกว้าง ปัจจุบัน ทุกภาคส่วนในสังคมมีความตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและปราบปราม การทุจริตตามบทบาทและภาระหน้าที่ของตนเองเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนา อันสะท้อนได้จากดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยจากข้อมูลดัชนีวัด ภาพลักษณ์คอร์รัปชัน (Corruption Perceptions Index: CPI) ปี 2564 ประเทศไทยได้ 35 คะแนน โดยมีคะแนน น้อยกว่าปี 2563 โดยในปีนี้จัดอยู่ในอันดับที่ 110 ของโลก จากจำนวนทั้งหมด 180 ประเทศทั่วโลก แสดงให้เห็น ว่า ประเทศไทยยังมีการทุจริตคอร์รัปชัน อยู่ในระดับสูง และสมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน ซึ่งแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้กำหนดเป้าหมายหลักเพื่อให้ภาครัฐมี ความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ผ่านการพัฒนาคนและการพัฒนาระบบเพื่อป้องกันการทุจริต และประพฤติมิชอบ โดยให้ความสำคัญกับการปรับและหล่อหลอมพฤติกรรม “คน” ทุกกลุ่ม ในสังคมให้มีจิตสำนึก และพฤติกรรมยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และการส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมในการ ต่อต้านการทุจริต ในหน่วยงานภาครัฐที่เหมาะสมกับบริบท สภาพปัญหา และพลวัตการทุจริตของแต่ละ หน่วยงาน รวมทั้งการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบ รวมถึงการส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมสุจริตของ หน่วยงานในสังกัดเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมค่านิยมที่ยึดประโยชน์สาธารณะมากกว่าประโยชน์ ส่วนตน และต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในทุกรูปแบบ โดยเฉพาะการส่งเสริมวัฒนธรรมสุจริตผ่าน หลักสูตรการศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2566 ฉบับนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันการ ทุจริต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อเป็น กรอบทิศทางในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามการทุจริตที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบาย สำคัญ อันจะส่งผลให้การทุจริตในการปฏิบัติราชการของทุกส่วนราชการสังกัดกระทรวงศึกษาธิการลดน้อยลง

การตรวจสอบรายงานทางการเงินของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จะต้องตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่การเงินการบัญชีที่ทำงานในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐเป็นแนวทางในการกำหนดระบบบัญชี และการจัดทำรายงานทางการเงินสาหรับหน่วยงานรัฐทุกแห่ง และเป็นแนวทางสำหรับสานักงานการตรวจเงินแผ่นดินในการตรวจสอบรายงานทางการเงินของหน่วยงานของรัฐ เพื่อแสดงความเห็นว่ารายงานทางการเงินได้จัดทำขึ้นภายใต้กรอบมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนดขึ้นมา เมื่อรายงานทางการเงินของหน่วยงานรัฐทั้งหมดจัดทำขึ้นตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ

ทำให้ผู้ใช้รายงานทางการเงินสามารถนำรายงานทางการเงินมาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างหน่วยงานได้ (กระทรวงการคลัง, 2561ข)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ทำหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบรายงานทางการเงินของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการจากอดีตที่ผ่านมา พบว่าในแต่ละปีจะมีข้อทักท้วงเกี่ยวกับการบันทึกบัญชี อันส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ กรณีที่ตรวจสอบแล้วได้รายงานผลการตรวจสอบบัญชีและการเงินประจำปีงบประมาณการบันทึกบัญชีและการจัดทำรายงานทางการเงินไม่ถูกต้องครบถ้วน เช่น บันทึกรายการบัญชีและจำนวนเงินไม่ถูกต้องตามแหล่งที่มา จัดทำบัญชีย่อยไม่ครบถ้วน และไม่ตรงกับเอกสารทางบัญชี การปรับปรุงบัญชีไม่ถูกต้อง รวมถึงบันทึกบัญชีคงเหลือไม่เป็นไปตามแนวทางที่สำนักการคลังกำหนด (สำนักงานตรวจสอบภายใน, 2563) ส่งผลทำให้รายงานทางการเงินที่เป็นการแสดงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงิน ขาดความน่าเชื่อถือไม่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนา และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้รายงานทางการเงินอย่างทันท่วงทีรวมถึงผู้บริหารไม่สามารถนำรายงานทางการเงิน ดังกล่าวไปใช้ในการวางแผนด้านการเงินและงบประมาณได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุ อุปสรรคและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ สามารถนำผลการศึกษาไปวางแผนปรับปรุงหลักเกณฑ์ วางแผนพัฒนาความรู้ ความสามารถของผู้ทำบัญชีให้เหมาะสมเพื่อให้การจัดทำรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ มีความถูกต้องมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ
3. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยด้านความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐของผู้จัดทำบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ โดยมีขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัด 25 โรงเรียน มีครูจำนวน 2,319 คน (ข้อมูล 10 มิถุนายน 2565 https://www.sesaosp.go.th/website/)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่การเงินการบัญชี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการเนื่องจากไม่สามารถทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ของโรงเรียนในสังกัดจำนวน 25 โรงเรียนได้ ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางเพื่อหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมันร้อยละ 95 และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ ร้อยละ 5 โดยมีประชากรกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ตัวอย่าง และผู้วิจัยเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยสำรองไว้เพื่อป้องกันความผิดพลาดกรณีแบบสอบถามมีความไม่สมบูรณ์จำนวน 10 ตัวอย่าง ดังนั้น จึงใช้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวนทั้งสิ้น 410 อย่าง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ประเภท ได้แก่

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ,อายุ,ระดับการศึกษา, สาขาที่จบการศึกษา,ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน, ปัจจัยความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะด้านวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชี, ด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ, ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน,ด้านการประเมินความเสี่ยง, ด้านกิจกรรมการควบคุมภายใน, ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร,และด้านกิจกรรมการติดตามกำกับผลงาน ตัวแปรตาม คือคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ได้แก่ ด้านความเข้าใจได้, ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ,ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ทำให้คุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ด้านความรู้ ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐของผู้จัดทำบัญชี ซึ่งประกอบด้วย ด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชี ด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ,ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน, ด้านการประเมินความเสี่ยง, ด้านกิจกรรมควบคุมภายใน, ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านกิจกรรมการติดตามกำกับผลงาน มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำบัญชีเพื่อให้รายงานทางการเงิน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล อันส่งผลต่องบการเงินในภาพรวมของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ให้งบการเงินมีความถูกต้อง เชื่อถือได้ และส่วนของผู้มีส่วนได้เสียสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ สามารถนำผลการศึกษา ไปใช้เพื่อวางแผนปรับปรุงการทำบัญชี การพัฒนาความรู้ ความสามารถให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายได้

3. เพื่อเป็นแนวทางให้กับองค์กรในหน่วยภาครัฐ และเอกชนในการพัฒนา ผู้จัดทำบัญชีในหน่วยงานให้มีศักยภาพในการทำงานมากขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กร

4. เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูล หรือเพื่อใช้ประโยชน์ และเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่สนใจทำการศึกษาในอนาคต

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินสำหรับวิชาชีพบัญชี คุณภาพของรายงานทางการเงินได้ถูกกล่าวถึงในแม่บทการบัญชีในส่วนของลักษณะเชิงคุณภาพของรายงานทางการเงิน โดยหมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในรายงานทางการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้รายงานทางการเงิน ประกอบด้วย ลักษณะเชิงคุณภาพพื้นฐานคือความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเป็นตัวแทนอันเที่ยงธรรม และลักษณะเชิงคุณภาพเสริม คือการเปรียบเทียบกันได้ การพิสูจน์ยืนยันได้ ความทันเวลา และความเข้าใจได้ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2563)สำหรับหน่วยงานภาครัฐ ลักษณะเชิงคุณภาพของรายงานทางการเงิน ได้ถูกกล่าวถึงในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. 2561 โดยหมายถึง คุณสมบัติที่ทำให้ข้อมูลในรายงานทางการเงินมีประโยชน์ต่อผู้ใช้รายงานทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ความเชื่อถือได้ และการเปรียบเทียบกันได้ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐพ.ศ. 2561 (กระทรวงการคลัง, 2561ข) สาระสำคัญของข้อมูลนั้น ความเชื่อถือได้ (Reliability) ข้อมูลที่จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต้องเป็นข้อมูลที่มีความเป็นกลาง มีความน่าเชื่อถือ รวมถึงการแสดงรายการหรือเหตุการณ์ทางบัญชีจะต้องแสดงเนื้อหาและความเป็นจริงเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งข้อมูลที่เชื่อถือที่สามารถนำมาใช้เพื่อการวิเคราะห์ได้จะต้องเป็นข้อมูลที่ปราศจากความผิดพลาดอย่างมีนัยสำคัญ ไม่มีความลำเอียง และสามารถกำหนดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือการเปรียบเทียบกันได้ (Comparability) รายงานทางการเงินที่จัดทำต้องสามารถเปรียบเทียบกันได้ของรายงานทางการเงินในรอบระยะเวลาต่างกันของหน่วยงานได้เพื่อวางแผนฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานในอนาคตของหน่วยงานนั้น รวมถึงสามารถเปรียบเทียบ รายงานการเงินระหว่างหน่วยงานเพื่อประเมินฐานะทางการเงิน ผลการดำเนินงาน และการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงิน ซึ่งการวัดมูลค่าและการแสดงผลกระทบทางการเงินของรายการและเหตุการณ์ทางบัญชีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ต้องมีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอทั้งภายในหน่วยงานเดียวกันแต่ต่างรอบระยะเวลา หรือเป็นการปฏิบัติของหน่วยงานแต่ละแห่ง Jonas and Blanchet (2000) กล่าวถึงคุณภาพของรายงานการเงิน หมายถึง รายงานทางการเงินที่ปราศจากข้อผิดพลาดและการบิดเบือนของข้อมูล ซึ่งคุณภาพของรายงานการเงินจะสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ เมื่อมีระบบการทำงานและการกำกับ ดูแลกิจการที่ดี การใช้หลักการบัญชี ไม่ชัดเจนจะส่งผลให้ข้อมูลทางการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ที่ไม่เป็นกลาง การประเมินคุณภาพของรายงานทางการเงินสามารถใช้เกณฑ์ลักษณะเชิงคุณภาพตามแม่บทการบัญชีซึ่งประกอบด้วย ความเข้าใจได้ ความเกี่ยวข้องกัน และความเชื่อถือได้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจจากองค์ประกอบของลักษณะเชิงคุณภาพที่กล่าวมาข้างต้น รวมถึงรายงานทางการเงินของหน่วยงานที่จะนำมาศึกษาในครั้งนี้เป็นหน่วยงานภาครัฐ ผู้ศึกษาจึงได้นำ ลักษณะของคุณภาพรายงานทางการเงินมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการศึกษาในครั้งนี้เป็น 4 ด้านได้แก่ ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านความเชื่อถือได้ และด้านการเปรียบเทียบกันได้

แนวความคิดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถของนักบัญชีความรู้ความสามารถ หมายความว่า การใช้ทักษะความรู้ความสามารถ ความชำนาญในวิชาชีพบัญชีมาปฏิบัติงานด้วยความระมัดระวังรอบคอบ มีความเพียรพยายาม และความเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ และเพื่อที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2553)ความรู้ความสามารถของนักบัญชี ถือเป็นคุณสมบัติเฉพาะด้านอย่างหนึ่งที่มีอยู่ในตัวของนักบัญชี สามารถช่วยปฏิบัติงานตามมาตรฐานกำหนด ซึ่งแบ่งได้ 3 ด้าน ประกอบด้วย ความรู้ทางวิชาชีพ (Professional Knowledge) ทักษะทางวิชาชีพ (Professional Skill) จริยธรรมและแนวคิดทางวิชาชีพ (Ethics and Attitudes) (อัมพร เที่ยงตระกูล, 2551)

แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมภายในการควบคุมภายใน (Internal Control) คือ กระบวนการปฏิบัติงานบุคลากรในองค์กรโดยคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหารทุกระดับ และพนักงานทุกคนมีบทบาทร่วมกันในการจัดให้มีขึ้นเพื่อสร้างความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่าการปฏิบัติงานจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการควบคุมภายใน ประการคือ (กระทรวงการคลัง, 2561)

การควบคุมภายในนั้นจะประกอบด้วย 5 องค์ประกอบดังนี้ (จันทนา สาขากร, 2548)

1. สภาพแวดล้อมการควบคุม (Control Environment**)** จึงกล่าวได้ว่าสภาพแวดล้อมการควบคุมเป็นฐานรากขององค์ประกอบอื่น ๆ

2. การประเมินความเสี่ยง (Risk Assessment)

3. กิจกรรมการควบคุม (Control Activities) กิจกรรมการควบคุมเป็นนโยบาย มาตรการและวิธีการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้บริหารนำมาใช้ ที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถลด หรือควบคุมความเสี่ยงปฏิบัติตามที่เหมาะสม

4. สารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication)

5. การติดตามประเมินผล (Monitoring) การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร อาจทำให้ระบบการควบคุมภายในมีประสิทธิภาพลดลง จึงต้องมีการติดตามประเมินผลเพื่อให้ผู้บริหารมีความมั่นใจอย่างสมเหตุสมผลว่าระบบการควบคุมภายในนั้นยังคงมีประสิทธิภาพ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลชัยวัฒน์ ปัญจพงษ์ และณรงค์ เทียนสงค์ (2521) อ้างใน ธันยพร กวีบริบูรณ์ (2561) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีประชากรศาสตร์ (Demography) เป็นแนวคิดเกี่ยวกับประชากร มีรากฐานมาจากภาษากรีก คำว่า “Demo” แปลได้ว่า “People” หมายถึง ประชากรหรือประชาชน ส่วนคำว่า “Graphy” คือ “Description” หมายความว่า ลักษณะ เมื่อรวมศัพท์ทั้งสองประกอบกันจึงได้ความหมายว่า วิชาที่ว่าด้วยการศึกษาเกี่ยวกับประชากร ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2538) อ้างใน อายุส ยุวรี (2560)

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาได้ทำการประยุกต์แบบสอบถามจากงานวิจัยในอดีตบางส่วนและสร้างขึ้นเองบางส่วน ซึ่ง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขและ

ผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษามาดำเนินการจัดทำแบบสอบถามแบบออนไลน์ (Online Questionnaire) โดยใช้แบบฟอร์ม Google From และนำส่งแบบสอบถามผ่านทาง Social, Facebook, Line เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 410 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่การเงินและบัญชี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ โดยการสุ่มแบบบังเอิญหรือแบบสะดวก ผู้วิจัยได้ดำเนินการแจกแบบสอบถามแบบออนไลน์ และรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน 1 – 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2567 ทั้งนี้ หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลครบ 410 ชุด จะดำเนินการในขั้นตอนต่อไป คือ การนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ไปวิเคราะห์และคำนวณผลโดยผ่านโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามมาแล้ว จึงได้นำข้อมูลนั้นมาประมวลผลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ หลังจากตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้ว ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้มาบันทึกลงรหัสในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรม MS-Excel จากนั้นจึงนำเข้า

ข้อมูล เพื่อการวิเคราะห์ผลในโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Science for Windows) เพื่อให้ ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาและนำเสนอแนวทางแก้ไขที่สามารถสอดคล้องกับรูปแบบการทำงานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน ซึ่งเป็นข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยนำเสนอในรูปแบบตารางและคำอธิบาย ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ปัจจัยความรู้ความสามารถในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชี,ด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ, ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน, ด้านการประเมินความเสี่ยง, ด้านกิจกรรมการควบคุมภายใน, ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร, ด้านกิจกรรมการติดตามกำกับผลงาน ซึ่งเป็นข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่

เพศแตกต่างกันทำให้คุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการแตกต่างกัน จะใช้สถิติการวิเคราะห์ข้อมูล t-test ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานจากตำแหน่งงานที่ทำ โดยผู้วิจัยได้ใช้สถิติการทดสอบ t-test กับตัวแปร เพศ ซึ่งเป็นความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม ใช้สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) กับตัว

แปร อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน ซึ่งเป็นความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม การวิเคราะห์เพื่อหาปัจจัยความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชี,ด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ, ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน, ด้านการประเมินความเสี่ยง, ด้านกิจกรรมการควบคุมภายใน, ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร, ด้านกิจกรรมการติดตามกำกับผลงาน ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่แจกให้กลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาการวิจัยเรื่องคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ สรุปผลการศึกษาการวิจัยในครั้งนี้ได้ว่า

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างก คือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่การเงินและบัญชีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการจำนวน 410 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20 – 30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาที่จบคือสาขาวิชาการบัญชี ตำแหน่งงานคือ เจ้าพนักงานและบัญชีปฏิบัติงาน และมีประสบการณ์ทำงานส่วนใหญ่จะทำงานมาแล้ว 5 ปี

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีทั้งหมด 7 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยจึงเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาค่าน้อยที่สุด ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นลำดับที่หนึ่ง คือด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐลำดับที่สอง คือด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน ลำดับที่สาม คือด้านกิจกรรมการกำกับติดตามผลงาน ลำดับที่สี่ คือด้านการควบคุมภายใน ลำดับที่ห้าคือด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณองนักบัญชี ลำดับที่หก คือด้านการประเมินความเสี่ยง ดับที่ 7 มีค่าน้อยที่สุด คือด้านสารสนเทศและการสื่อสาร

และเมื่อพิจารณาปัจจัยความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชี โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นลำดับที่หนึ่งคือ ผู้จัดทำบัญชีได้รวบรวม ประเมิน สรุป และนำเสนอรายงานอย่างระมัดระวัง และเม่นยำเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ (อัมพร เที่ยงตระกูล, 2551)

สรุปผลการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ในด้านต่าง ๆ จำนวน 4 ด้าน ดังนี้ ด้านความเข้าใจได้,ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ,ด้านความเชื่อถือได้และด้านการเปรียบเทียบกันได้

คุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านความเข้าใจได้ รองลงมาคือ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านที่น้อยที่สุดคือด้านความน่าเชื่อได้

คุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ด้านความเข้าใจได้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รายงานทางการเงินมีการจัดทำตามรูปแบบของงบการเงินที่ถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน

คุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นลำดับที่หนึ่ง. ผู้บริหารสามารถนำรายงานทางการเงินมาใช้ในการพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการจัดสรรงบประมาณในปี

คุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ด้านความเชื่อถือได้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นลำดับที่หนึ่ง การที่หน่วยงานนำเงินส่งคืนเนื่องจากจ่ายเงินเกินสิทธิหรือจ่ายเงินไม่ถูกต้องตามระเบียบที่สำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา สมุทรปราการกำหนด คุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ โดยรวม จะอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือหน่วยงานมีการจัดทำรายงานทางการเงินที่มีรูปแบบครบถ้วนตามคู่มือการจัดทำบัญชีและสามารถนำมาเปรียบเทียบได้กับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐได้ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล โดยผู้ทำวิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน ทำให้คุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการแตกต่างกันปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่จบการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน จากการทดสอบสมมติฐานที่ 1 ผู้จัดทำวิจัย สามารถสรุปผลทดสอบสมมติฐานที่ 1 ในการจัดทำวิจัย ไว้ดังรายละเอียดต่อนี้

ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่การเงินและบัญชีของสำนักงเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ โดยรวมเพศแตกต่างกันส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ไม่แตกต่าง แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า เพศแตกต่างกันส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจแตกต่างกัน ส่วนด้านความเข้าใจได้ ด้านความเชื่อถือได้ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ไม่แตกต่างกัน

อายุต่างกันส่งผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน ด้านความเข้าใจได้ ด้านความเชื่อถือได้แตกต่างกัน ส่วนด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ด้านการเปรียบเทียบกันได้ไม่แตกต่างกัน

ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่การเงินและบัญชีของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ มีระดับการศึกษาแตกต่างกันทำให้คุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ แตกต่างกัน และเมื่อมีการพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกันทำให้

คุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ด้านความเชื่อถือได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบอิทธิพลของคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จากสมมติฐานที่ 2 ด้านความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐของผู้จัดทำบัญชี สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยได้ดังต่อไปนี้ 1.ปัจจัยความรู้ความสามารถและความเข้าใจได้ในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ด้านกิจกรรมการกำกับติดตามผลงาน ด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชี โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ 2. คุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึก สมุทรปราการ ด้านความเข้าใจได้ มีผลต่อด้านการควบคุมภายใน รองลงมาคือด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชี 3. ปัจจัยความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐด้านกิจกรรมการกำกับติดตามผลงาน ด้านกิจกรรมการควบคุมภายใน ด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สมุทรปราการ ด้านความเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ 4. ปัจจัยความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ด้านกิจกรรมการกำกับติดตามผลงาน ด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชี มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้านความเชื่อถือ 5. ปัจจัยความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ด้านกิจกรรมการกำกับติดตามผลงาน ด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายใน และด้านทักษะวิชาชีพและจรรยาบรรณของนักบัญชี มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้านการเปรียบเทียบกันได้

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล เพศผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่ มีอายุ 20 – 30 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขาที่จบการศึกษาคือสาขาวิชาการบัญชี ตำแหน่ง เจ้าพนักงานและบัญชีปฏิบัติงาน มีประสบการณ์การทำงานมาแล้ว 5 ปี

2. ผลการศึกษาคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านความเข้าใจได้รายงานทางการเงินมีการจัดทำตามรูปแบบของงบการเงินที่ถูกต้องตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ หน่วยงานมีการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยมีการจัดประเภทรายการที่ง่ายต่อความเข้าใจ โดยผู้ใช้งบการเงินสามารถนำรายงานทางการเงินไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานมีการจัดทำรายงานทางการเงิน โดยมีการจัดรูปแบบการจัดทำรายงานทางการเงินที่ง่ายต่อการทำความเข้าใจ (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2563)

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ความสามารถ และความเข้าใจใน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ คือครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่การเงินและบัญชี ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ผู้จัดทำบัญชีได้รวบรวม ประเมิน สรุป และนำเสนอรายงานอย่างระมัดระวัง และเม่นยำเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ผู้จัดทำบัญชีได้มีความสามารถระบุต้นเหตุของปัญหาและแนวทางแก้ไขเมื่อประสบเหตุการณ์ที่ไม่คาดว่าจะเกิดขึ้นทางบัญชีได้ ปัจจัยความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐด้านความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ผู้จัดทำบัญชีมีการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารก่อนทำการบันทึกบัญชีทุกครั้ง การรับรู้รายได้และค่าใช้จ่ายเป็นไปตามเกณฑ์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการกำหนด ปัจจัยความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐด้านสภาพแวดล้อมการควบคุมภายในคือหน่วยงานให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์เป้าหมายกลยุทธ์ในการดำเนินงาน ไว้เป็นแบบแผนปฏิบัติงานมีลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้างและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับทราบโดยทั่วกัน หน่วยงานมีการจัดฝึกการอบรมพัฒนาเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับนโยบาย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการให้เป็นแนวทางเดียวกัน ปัจจัยความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐด้านการประเมินความเสี่ยงโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า หน่วยงานจัดให้มีการระบุความเสี่ยงต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดความล้มเหลวของระบบการควบคุมภายใน โดยให้หัวหน้าหน่วยงาน ข้าราชการ พักงาน ลูกจ้างและบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้มีส่วนร่วมในการระบุปัจจัยความเสี่ยงนั้น ๆ หน่วยงานกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินงานในแผนประจำปี ตามภารกิจหลักอย่างชัดเจน สามารถวัดและติดตามผลได้และเผยแพร่ให้บุคลากรทุกระดับทราบเข้าใจตรงกันและถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน (จันทนา สาขากร, 2548) ปัจจัยความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐด้านกิจกรรมการควบคุมภายในโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มีการกำกับติดตามดูแลผลการตรวจสอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ควรจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของหน่วยงานไว้อย่างสมบูรณ์เพียงพอสำหรับระบบงานที่มีความสำคัญรวมถึงข้อกำหนดต่าง ๆ เป็นลายลักณ์อักษร ปัจจัยความรู้ความสามารถ และความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐด้านสารสนเทศและการสื่อสาร ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด หน่วยงานมีขั้นตอนการติดตามและกำกับดูแลการปฏิบัติงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานมีการพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้บริหารข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ปัจจัยความรู้ความสามารถและความเข้าใจในมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ด้านกิจกรรมกำกับติดตามผลงาน มีการเปรียบเทียบแผนและผลการดำเนินงานรายงานการจัดทำบัญชี และรายงานทางการเงินของหน่วยงาน โดยรายงานให้ผู้บริหารทราบเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

จากผลการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่การเงินและบัญชีของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการและหน่วยงานภาครัฐได้นำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานด้านการเงินการบัญชี ดังต่อไปนี้

1. ด้านกิจกรรรมการควบคุมภายใน: ด้านกิจกรรมกับติดตามผลผลงาน มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ เนื่องจารกแนวคิดของ COSO การควบคุมภายในที่ดีจะทำให้องค์กรบรรลุวัตถุประสงค์ (1) ด้านความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงาน (Effectiveness and Efficiency of Operation) (2)ด้านความน่าเชื่อถือได้ของรายงานทางการเงิน (Reliability of Financial Reporting) การควบคุมภายในถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินภารกิจมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประหยัด และช่วยป้องกันความเสี่ยงจากความผิดพลาดในการปฏิบัติงานในแต่ละด้านของหน่วยงาน รวมถึงด้านการเงินและบัญชีที่มีระบบการควบคุมภายในที่ดี ทำให้เชื่อมั่นได้ว่าข้อมูลในรายงานทางการเงินมีคุณภาพและเป็นไปตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป ส่งผลให้รายงานทางการเงินมีความน่าเชื่อถือและหน่วยงานสามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจและวางแผนและบริหารจัดการทางการเงินในอนาคตได้ ในการควบคุมภายในจะต้องติดตามกำกับผลงานทุกกิจกรรมการรมในการควบคุมภายในจึงจะส่งผลให้การปฏิบัติงานของทุกองค์กร เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด (จันทนา สาขากร, 2548)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างเฉพาะผู้จัดทำบัญชีและการเงินเพียงด้านเดียว ซึ่งการศึกษาครั้งต่อไปในอนาคตอาจใช้วิธีศึกษาแบบเชิงคุณภาพโดยการใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกและขยายกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น เช่น ผู้บริหารที่กำกับดูแล และหน่วยงานที่กำกับดูแลด้านการจัดทำบัญชีและการเงินของหน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในผลการศึกษา
2. ในการศึกษาครั้งต่อไปในอนาคตเพื่อที่จะให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อคุณภาพรายงานทางการเงินอาจจะต้องทำการสอบถามความคิดเห็นในมุมมองของผู้ตรวจสอบภายใน ผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต และผู้มีส่วนได้เสียจากใช้รายงานทางการเงิน

เอกสารอ้างอิง

จิตรลดา สีหามาตย์. 2561. ความสัมพันธ์ของประสิทธิภาพการควบคุมภายในที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงินของหน่วยงานภาครัฐ ในมุมมองของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

จิรภัทร์ มั่นคง. 2561. ปัจจัยด้านความรู้ความสามารถของข้าราชการและพนักงานการเงินและบัญชีกรมการเงินทหารบกที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพข้อมูลทางการเงิน. การค้นคว้าอิสระบัญชี มหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม

จิตติมา ขำดา , สุพิศ ฤทธิ์แก้ว, และ สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. 2562. ความรู้ความสามารถของนักบัญชีและความเข้าใจ

ในมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานบัญชีของสานักงานอัยการสูงสุด. วารสารนักบริหาร, 39(2): 52-65.

จันทนา สาขากร. 2548. การควบคุมภายในตามแนวคิดของโคโซ. วารสารวิชาชีพบัญชี, ปีที่ 1 ฉบับที่ 2, 44-54.

กระทรวงการคลัง. 2561ก. พระราชบัญญัติ วินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561. ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 135 ตอน 27 ก หน้า 1, 19 เมษายน 2561

กระทรวงการคลัง. 2561ข. ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ พ.ศ. 2561. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 138 ตอนพิเศษ 84 ง หน้า 17,20 เมษายน 2564

กระทรวงการคลัง. 2561ค. หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์การปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. 2539. การปกครองท้องถิ่นไทย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สมาคมนิสิตเก่า รัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ธรรมนูญ โสภารัตน์. (ม.ป.ป.). การใช้ “ตัวแปรหุ่น” ในโมเดลเส้นตรง สำหรับงานวิจัยทาง สังคมศาสตร์. เข้าถึงได้จาก http://library1.nida.ac.th/nida_jour0/NJv12n1_03.pd

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. 2565 สถาบันพระปกเกล้า. ฐานข้อมูลการเมืองการปกครอง. (Online) สืบค้นเมื่อ 23 พฤษภาคม 2565, http://www.kpi.ac.th/wiki/index. php?title=หมวดหมู่%3Aความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ทัดดาว สิทธิรักษ์. 2557. ผลกระทบศักยภาพของนักบัญชีที่มีต่อคุณภาพรายงานทางการเงิน: กรณีศึกษาเชิงประจักษ์นักบัญชีในประเทศไทย. บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,

พัชรทิตา นวลละออง. 2562. ผลกระทบของความรู้ความสามารถและสมรรถนะหลักของนักบัญชีที่มีต่อประสิทธิภาพในการจัดทำรายงานทางการเงิน: กรณีศึกษา นักบัญชีในกรมสรรพสามิต. บัญชีมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2553. ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชี (ฉบับที่ 19) เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553.